

На хвилинку подумай про цю моральну дилему, каже мати до Джордж, яка сидить на пасажирському сидінні попереду.

Не каже. Казала.

Мати Джордж — мертва.

Про яку моральну дилему? питає Джордж.

Пасажирське сидіння у винайнятій машині — химерне, воно там, де вдома сидіння водія.

Щось, певне, в цьому є таке, як водити — тільки от, власне, ти не за кермом.

Ну гаразд. От ти — митець, каже мати.

Правда? питає Джордж. Це ж відколи? Це що, і є моральна дилема?

Ха-ха, відказує їй мати. Ну от зроби мені приємність. Уяви. Ось ти — митець.

Ця розмова відбувалася торік у травні, коли мати Джордж, вочевидь, ще була жива. Не стало її у вересні. А тепер — січень, а точніше, щойно минула новорічна північ, отже, настав рік по смерті матері Джордж.

Батька Джордж немає вдома. Це краще, ніж коли він удома стоїть на кухні в п'яних сльозах чи ходить по хаті й усе то вмикає, то вимикає. Генрі спить. Вона щойно сходила перевірити, як він —

він лежить мертвий для світу, хоча й не такий мертвий, як передбачає буквально значення цього слова — коли воно, власне, означає: мертвий.

Це буде перший рік, коли на світі немає її матері — після року до її народження. Це настільки очевидна річ, що навіть думати про таке — дурниця, але це так жахливо, що й не думати про це не виходить. І те, і те водночас.

Хай там як, а Джордж перші кілька хвилин нового року роздивляється слова старої пісні. «Let's Twist Again», слова Кела Манна. Слова доволі неваді.

Давай крутитися, як того літа, як тоді торік, так, як ти хотіла...

А потім там уже геть погана рима — навіть, правду кажучи, не рима.

*Чи ти пам'ятаєш те літо,
Коли все навколо гуділо...*

«Гуділо» не римується з «літо», і взагалі правильно казати «гуло», знаку питання в кінці немає, і це має буквально означати: *чи ти пам'ятаєш той час, який уже загув?*

А потім: танцюймо твіст, усе для нас, танцюймо, твісту час — як на всіх сайтах пишуть, *twistin' time*.

Ну хоч апостроф поставили, каже Джордж з минулого часу — часу до того, як її мати померла.

Та насрати мені, чи якийсь там сайт в інеті дбає про граматичну правильність, каже нинішня Джордж.

Різниця до і після — це біль втрати, так люди кажуть. Вони все балакають про те, що горе має якісь

свої стадії. Обговорюється, скільки ж тих стадій у горя. Одні кажуть — три, інші — п'ять, хтось — сім.

От так само й автору пісні не надто важили слова. Може, і він був на котрійсь із тих трьох, п'яти чи пак семи стадіях горя. На дев'ятій (а може, двадцять третій, сто двадцять третій і так далі без кінця, адже все одно ніщо не буде таким самим, як колись): на цій стадії тебе вже не турбуватиме, чи означають слова пісні що-небудь узагалі. Власне, майже всі пісні тобі будуть осоружні.

Але Джордж має знайти пісню до свого особливого танцю.

Те, що вона настільки очевидно суперечлива й безглузда — то, поза сумнівом, додатковий бонус. І саме з цієї причини пісня продавалася в такій кількості примірників і з нею свого часу так носилися. Люди люблять, коли немає надто глибокого значення.

О'кей, уявляю, говорить Джордж із пасажирського місця торік у травні в Італії тієї самої хвилини, коли Джордж удома в Англії наступної зими дивиться на безглуздий набір слів старої пісні. За вікном машини — Італія розгортається навколо них і над ними, така спекотна і жовта, немов її спеціально обробили піскоструйкою. Позаду тихо сопе Генрі — очі в нього заплющені, рот відкритий. Він такий малий, що ремінь на сидінні десь над його лобом.

Ось ти — митець, каже мати, і ти працюєш над якимсь проектом разом з іншими митцями. І кожен з тих, хто працює, отримує однакову суму — як зарплату. Але ти переконана, що те, що в цьому